

840-142

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 839 840

Date of filing: 01/10/1997

** AWARD - Type of Award Award
- Date of Award 1 Oct 1997
       pages in English   30 pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
                pages in English _____ pages in Farsi _____

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
                pages in English _____ pages in Farsi _____

** OTHER; Nature of document: _____

- Date _____
pages in English _____ pages in Farsi _____

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL

دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده

پرونده های شماره ۸۳۹ و ۸۴۰
شعبه سه
حکم شماره ۸۴۰-۳
۵۸۴-۸۳۹/۸۴۰-۳

AWARD

Cases Nos. 839 and 840

Chamber Three

AWARD No. 584-839/840-3

DUPPLICATE
ORIGINAL
ذخیره برای اعلان

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده
FILED	ثبت شد
1 - OCT 1997	
۱۳۷۶ / ۷ / ۹ تاریخ	

عوزیل اریه،

الیاهو اریه،

خواهانها،

- و -

جمهوری اسلامی ایران،

خوانده.

English version

Filed on 25 SEP 1997

۱۳۷۶ / ۷ / ۹ - ۲
نخه انگلیسی دست نام بیخ
ثبت شده است.

حکم

حاضران

از طرف خواهانها:

آقای عوزیل اریه،
 آقای الیاهو اریه،
 خواهانها،
 آقای لوئیس ام. جانسون،
 آقای جان ا. وستبرگ،
 وكلای خواهانها،
 آقای جبرنیل اریه،
 شاهد،
 آقای منوچهر وهمن،
 شاهد کارشناس،

از طرف خوانده:

آقای محمدحسین زاهدین لباف،
 نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران،
 آقای فریدون مومنی،
 آقای دکتر علی اکبر ریاضی،
 مشاوران حقوقی نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران،
 آقای رسول بدربی اهری،
 دستیار حقوقی نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران،
 آقای مهدی گلچین،
 شاهد،

سایر حاضران:

آقای دی. استی芬 متایس،
 نماینده رابط ایالات متحده آمریکا،
 دکتر شان دی. مورفی،
 قائم مقام نماینده رابط ایالات متحده آمریکا.

فهرست مندرجات

بند

اول - پیشگفتار

۱ .....

دوم - سابقه رسیدگی

۳ .....

سوم - موضوعات صلاحیتی

۱۳ .....

تابعیت غالب و مؤثر خواهانها

۱۳ .....

۱ - واقعیات و اظهارات

۱۶ .....

۲ - یافته های دیوان درباره تابعیت غالب و مؤثر خواهانها

۲۱ .....

چهارم - ماهیت دعاوی

۲۳ .....

مالکیت

۲۳ .....

۱ - دعاوی مبنی بر مالکیت انتفاعی

۲۴ .....

الف - اظهارات خواهانها

۲۶ .....

ب - اظهارات خوانده

۲۹ .....

ج - یافته های دیوان

۳۳ .....

۲ - دعاوی مبنی بر وصیتنامه یحیی اریه

۵۳ .....

الف - اظهارات خواهانها

۵۳ .....

ب - اظهارات خوانده

۵۷ .....

ج - یافته های دیوان

۶۵ .....

پنجم - حکم

۷۴ .....

اول - پیشگفتار

- ۱ خواهانهای پرونده های حاضر دو برادرند، به اسمی عوزیل اریه (پرونده شماره ۸۲۹) و الیاهو اریه (پرونده شماره ۸۴۰) که تابعیت مضاعف ایران و ایالات متحده را دارند و مقیم ایالات متحده هستند ("خواهانها"). خواننده، جمهوری اسلامی ایران است ("خواننده" یا "جمهوری اسلامی"). خواهانها ادعا می کنند که مشاععًا مالک چند قطعه زمین واقع در دهات کرج (شهری به فاصله تقریباً ۴۰ کیلومتری شمال غرب تهران) بوده اند؛ چند قطعه از اراضی در سال ۱۹۷۵ از پدرشان به ارث به آنها رسیده و مابقی قطعات در اواسط دهه ۱۹۷۰ توسط برادرشان، جبرئیل اریه، انتفاعاً برای آنها خریداری شده است. خواهانها اظهار می کنند که زمینهای مزبور در حدود ماه مه ۱۹۷۹ توسط خواننده مصادره شده و پس از اصلاح خواسته، غرامتی به مبلغ ۴,۰۳۶,۷۲۸/۰۵ دلار و نیز بهره و هزینه های دادرسی مطالبه می کنند.

- ۲ خواننده منکر مسئولیت دولت است و از جمله استدلال می کند که: تابعیت غالب و موثر خواهانها تابعیت ایالات متحده نیست، و به این دلیل، دیوان نسبت به دعاوی آنها صلاحیت رسیدگی ندارد؛ خواهانها از عهد اثبات مالکیت زمینهای مورد بحث برآمده اند؛ جمهوری اسلامی زمینهای متعلق به خواهانها را مصادره نکرده است؛ و دعاوی خواهانها باید با اعمال اخطار مهم مندرج در پرونده شماره الف - ۱۸ ممنوع از طرح اعلام گردد.

دوم - سابقه رسیدگی

- ۳ خواهانهای پرونده های شماره ۸۲۹ و ۸۴۰ در تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۶۰ [۱۹۸۲ ژانویه] دادخواستهای جداگانه ای ثبت کردند.

- ۴ طی دستور مورخ هفتم خردادماه ۱۳۶۴ [۲۸ ژوئن ۱۹۸۵] دیوان خاطرنشان کرد که هیئت عمومی دیوان در پرونده شماره الف - ۱۸ نظر داده است که "دیوان صلاحیت رسیدگی به دعاوی اتباع مضاعف (اتباع ایران و ایالات متحده) علیه ایران را در مواردی دارد که تابعیت

غالب و موثر خواهان طی دوره نزیربط (از تاریخ ایجاد ادعا تا تاریخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ / ۱۳۵۹) تابعیت ایالات متحده بوده است" و به طرفین دستور داد که کلیه ادله مستندی را که مایلند دیوان در هنگام رسیدگی به موضوع تابعیت مورد بررسی قرار دهد ثبت نمایند. در تاریخهای ۱۱ و ۲۹ شهریورماه ۱۳۶۴، ۲۴ اسفندماه ۱۳۶۹ و ۲۴ مهر ماه ۱۳۷۰ [دوم و بیستم سپتامبر ۱۹۸۵، ۱۵ مارس ۱۹۹۱ و ۱۶ اکتبر ۱۹۹۶] خواهانها لوایحی درباره تابعیت خود ثبت کردند. در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۷۰ [۲۰ مه ۱۹۹۱] خوانده نامه ای تسلیم و طی آن درخواست کرد که دعوی براساس اخطار مندرج در پرونده شماره الف - ۱۸ رد گردد.

۵ - طی دستور مورخ اول آبانماه ۱۳۷۰ [۲۲ اکتبر ۱۹۹۱] دیوان جریان رسیدگی پرونده های شماره ۸۳۹ و ۸۴۰ را هماهنگ کرد و خاطرنشان نمود که خواهانها برادرند و "ارتباط نزدیک و مشهودی بین دعاوی آنان وجود دارد" و "ضمنا" برتخمه ای برای تبادل لوایح آتی مقرر داشت.

۶ - در تاریخ ۱۵ دیماه ۱۳۷۱ [پنجم ژانویه ۱۹۹۳] خواهانها درخواستی مبنی بر ادغام پرونده های خود با پرونده شماره ۲۶۶ که به دعوای برادر دیگران، موسی اریه مربوط می شود ثبت و همچنین تقاضا کردند که رسیدگیهای پرونده ها "تا روشن شدن نتیجه مذکرات مابین خواهانها و خوانده" به حال تعليق درآید. خوانده در تاریخ ۱۸ دیماه ۱۳۷۱ [هشتم ژانویه ۱۹۹۳] به درخواست مزبور اعتراض کرد و خواهانها در تاریخ ۲۲ دیماه ۱۳۷۱ [۱۲ ژانویه ۱۹۹۳] به آن پاسخ دادند. دیوان طی دستور مورخ ششم بهمن ماه ۱۳۷۱ [۲۶ ژانویه ۱۹۹۳] خاطرنشان نمود که "بین دعاوی مطروحه در پرونده ۲۶۶ و پرونده های حاضر، ارتباط نزدیک آشکاری وجود ندارد" و درخواست هماهنگی یا ادغام سه پرونده را رد کرد. دیوان همچنین تقاضای تعليق رسیدگی ها را نپذيرفت.

۷ - خواهانها در تاریخ ۱۱ فروردین ماه ۱۳۷۲ [۲۱ مارس ۱۹۹۳] لایحه استماعی تسلیم کردند. خوانده در تاریخ هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۷۲ [۲۸ آوریل ۱۹۹۴] لایحه خود را درباره موضوعات صلاحیتی و ماهوی تسلیم کرد. در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۷۲ [دوم مه

[۱۹۹۴] خواهانها بطور غیرمجاز جلد دوم لایحه استماع خود را که حاوی یک گزارش ارزشیابی بود، ثبت کردند و مدرک مزبور طی دستور مورخ ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۷۳ [۱۲] مه ۱۹۹۴] جز سوابق پرونده پذیرفته شد. طی همان دستور، دیوان از خوانده دعوت کرد که به گزارش ارزشیابی خواهانها پاسخ دهد و خوانده در تاریخ نهم آبانماه ۱۳۷۳ [۲۱] اکتبر ۱۹۹۴] یک لایحه توجیهی درباره ارزشیابی ثبت نمود. خواهانها در تاریخ ۳۰ دیماه ۱۳۷۳ [۲۰ ژانویه ۱۹۹۵] لایحه معارض خود را تسلیم کردند.

- ۸ در تاریخ سوم مهرماه ۱۳۷۴ [۲۵ سپتامبر ۱۹۹۵] خوانده از دیوان درخواست کرد که به خواهانها دستور دهد اصل وصیتناهه ای را که در لوایح خود بدان استناد کرده بودند ارائه نمایند. دیوان طی دستور مورخ ۱۲ مهرماه ۱۳۷۴ [چهارم اکتبر ۱۹۹۵] از خواهانها درخواست کرد که اصل وصیتناهه را ارائه نمایند تا خوانده چندین روز پیش از جلسه استماع آن را مورد وارسی قرار دهد.

- ۹ خوانده در تاریخ ۲۹ آبانماه ۱۳۷۴ [۲۰ نوامبر ۱۹۹۵] لایحه معارض خود را تسلیم نمود.

- ۱۰ در تاریخ ۲۰ آبانماه ۱۳۷۴ [۲۱ نوامبر ۱۹۹۵] خوانده لایحه دولت جمهوری اسلامی ایران درباره اخطار پرونده الف - ۱۸ را تسلیم کرد. دیوان طی دستور مورخ ۲۸ آذرماه ۱۳۷۴ [۱۹ دسامبر ۱۹۹۵] از خوانده درخواست کرد بخش‌های ذیربسط قوانینی را که در لایحه خود نقل کرده تسلیم نماید. بنا به درخواست مورخ ۲۲ آذرماه ۱۳۷۴ [۱۴ دسامبر ۱۹۹۵] خواهانها، دیوان طی دستور مورخ ۲۸ دیماه ۱۳۷۴ [۱۸ ژانویه ۱۹۹۶] از خوانده درخواست کرد که اطلاعاتی راجع به ارزش منطقه ای اراضی که در ایران در دسترس عموم قرار دارد ارائه نماید و ادله مزبور در تاریخ ۲۷ بهمن ماه ۱۳۷۴ [۱۶ فوریه ۱۹۹۶] تسلیم گردید. دیوان همچنین طی دستور فوق الذکر، یک فقره سند معامله را که خواهانها در تاریخ ۲۲ آذرماه ۱۳۷۴ [۱۴ دسامبر ۱۹۹۵] تسلیم کرده بودند جز سوابق پرونده پذیرفت و علت آن را "مدت زمان باقیمانده تا برگزاری جلسه استماع، نوع سند مورد بحث، و نبود تبعیض مشهودی نسبت به خوانده" ذکر کرد.

۱۱ - در تاریخ ۱۴ اسفندماه ۱۳۷۴ [چهارم مارس ۱۹۹۶] خواهانها نامه ای تسلیم و طی آن کوشش کردند توضیح دهنده که چرا قادر نیستند در اجرای دستور مورخ ۱۲ مهرماه ۱۳۷۴ [چهارم اکتبر ۱۹۹۵] دیوان، اصل وصیتناهه را ارائه نمایند.

۱۲ - جلسه استماع پرونده های حاضر در تاریخهای ۲۲ و ۲۳ اسفندماه ۱۳۷۴ [۱۲ و ۱۳ مارس ۱۹۹۶] برگزار شد. در پاسخ به درخواست خواهانها در جلسه استماع، که مورد اعتراض خوانده واقع نشد، دیوان در تاریخ ۲۲ اسفندماه ۱۳۷۴ [۱۲ مارس ۱۹۹۶] قبول کرد که دو سند مالکیت جدید تسلیم شده جزو سوابق پرونده منظور گردد.

سوم - موضوعات صلاحیتی

تابعیت غالب و مؤثر خواهانها

۱۳ - خواهانها در ایران و از والدین ایرانی زاده شدند: عوزیل اریه در تاریخ پنجم دیماه ۱۳۱۹ [۲۶ دسامبر ۱۹۴۰] و الیاهو اریه در تاریخ دوم تیرماه ۱۳۲۲ [۲۲ ژوئن ۱۹۴۳] تولد یافته اند و بنابراین از بدو تولد، تبعه ایران هستند. علاوه براین، عوزیل اریه در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ [۲۱ مه ۱۹۶۳] و الیاهو اریه در تاریخ ۲۷ آبانماه ۱۳۴۵ [۱۸ نوامبر ۱۹۶۶] به تابعیت ایالات متحده درآمدند. در سوابق پرونده دلیلی وجود ندارد که نشان دهد که هیچیک از خواهانها، تابعیت ایرانی خود را طبق قوانین ایران و یا تابعیت آمریکایی خود را طبق قوانین ایالات متحده ترک کرده یا به نحو دیگری از دست داده باشد. در نتیجه، دیوان نظر می دهد که خواهانها به ترتیب از ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ و ۲۷ آبانماه ۱۳۴۵ [۲۱ مه ۱۹۶۳ و ۱۸ نوامبر ۱۹۶۶] اتباع هر دو کشور ایران و ایالات متحده بوده اند.

۱۴ - در تاریخ ۱۷ فروردین ماه ۱۳۶۳ [ششم اوریل ۱۹۸۴] هیئت عمومی دیوان تصمیمی در پرونده شماره الف - ۱۸ صادر کرد و طی آن نظر داد که دیوان صلاحیت رسیدگی به دعاوی اتباع مضاعف (اتباع ایران و ایالات متحده) علیه ایران را "در مواردی دارد که تابعیت غالب و مؤثر خواهان طی دوره ذیربسط (از تاریخ ایجاد ادعا تا ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ دیماه

(۱۳۵۹) تابعیت ایالات متحده بوده است".^۱ براساس این نظر، برای احراز صلاحیت دیوان نسبت به دعاوی خواهانها، باید ثابت شود که تابعیت ایالات متحده آنها طی دوره نزیربط، یعنی از تاریخ بروز دعاوی آنان تا تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] (تاریخ قطع صلاحیت دیوان)، تابعیت غالب و موثر بوده است. دیوان پیش از این نظر داده است که اموال خانواده اریه در تاریخ ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۱۴ مه ۱۹۷۹] توسط جمهوری اسلامی ایران مصادره شده است. بنگرید به: موسی اریه و جمهوری اسلامی ایران، بند ۴۹ حکم شماره ۵۸۲-۲۶۶-۳، مورخ سوم مهر ماه ۱۳۷۶ [۲۵ سپتامبر ۱۹۹۷] چاپ شده در - Iran-U.S. C.T.R. -. بنابراین، از لحاظ بررسی موضوع تابعیت غالب و موثر خواهانها، دیوان نتیجه می‌گیرد که دوره نزیربط بین ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ و ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۴ مه ۱۹۷۹ و ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] واقع است.

- ۱۵ - برای آنکه دیوان در موضوع تابعیت غالب و موثر خواهانها در طول دوره نزیربط به نتیجه ای دست یابد، باید تعیین کند که آیا خواهانها در طول دوره مزبور پیوندهای محکمتری با ایران داشتند یا با ایالات متحده و برای این منظور دیوان باید کلیه عوامل نزیربط، مانند محل اقامت معمولی، مرکز علائق و منافع، پیوندهای خانوادگی، مشارکت در زندگی عمومی و سایر شواهد وابستگی را مورد بررسی قرار دهد. بنگرید به: پرونده شماره الف - ۱۸، تصمیم شماره ۳۲ - الف ۱۸ هیئت عمومی دیوان، ۲۶۵ Iran-U.S. C.T.R. at 5. در عین حال که صلاحیت دیوان منوط به تابعیت غالب و موثر خواهانها در طول دوره نزیربط، یعنی بین ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ و ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۴ مه ۱۹۷۹ و ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] است، "لازم است رویدادهای زندگی خواهان قبل از این تاریخ مورد مذاقه و بررسی قرار گیرد. در واقع، تمام عمر خواهان از بدو تولد، و کلیه عواملی که در فاصله این مدت، بر واقعیت و خلوص نیت او در انتخاب تابعیت مورد ادعای وی دلالت داشته باشند، حائز اهمیت هستند". بنگرید به: رضا سعید مالک و دولت جمهوری اسلامی ایران، قرار اعدادی شماره ۶۸-۱۹۳-۳ مورخ دوم تیرماه ۱۳۶۷ [۲۲ ژوئن ۱۳۶۷]

^۱ جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا، تصمیم شماره ۲۲ - الف ۱۸ هیئت عمومی دیوان مورخ ۱۷ فروردین ماه ۱۳۶۳ [ششم آوریل ۱۹۸۴]، چاپ شده در Ir 2655 C.T.R. 251, an-U.S. (منبع، "پرونده شماره الف - ۱۸").

.19 Iran-U.S. C.T.R. 48, 51. ۱۹۸۸، چاپ شده در

۱ - واقعیات و اظهارات

۱۶ - سوابق پرونده نشان می‌دهد که عوزیل اریه از تاریخ پنجم دیماه ۱۳۱۹ تا فروردین ماه ۱۳۲۶ [۲۶ دسامبر ۱۹۴۰ تا مارس ۱۹۴۷] در ایران زندگی کرده و در این سال، یعنی در سن ۶ سالگی همراه خانواده خود به ایالات متحده نقل مکان نمود. وی مدعی است که از آن تاریخ تاکنون در ایالات متحده زیسته و حتی هیچگاه به قصد دیدار نیز به ایران سفر نکرده است. خواهان در تاریخ ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ [۲۱ مه ۱۹۶۲] به تابعیت ایالات متحده درآمد. وی مدعی است که تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در نیویورک گذرانید و سپس وارد یک مدرسه مذهبی در ایالت نیوجرسی شد و مدت چهار سال تا سال ۱۹۶۸ در آنجا مشغول تحصیل بود. وی خاخام رسمی جامعه کلیمیان ارتودوکس می‌باشد. خواهان در ماه مارس ۱۹۷۱ با یک تبعه ایالات متحده ازدواج کرد و زوجین صاحب ۹ فرزند هستند. حسب اظهار، خواهان از تاریخ انتصاب به عنوان خاخام در سال ۱۹۶۹، به عنوان دستیار یا جانشین خاخام برای جماعت کنیسه خود، و نیز به عنوان عضو هیئت منصفه دادگاه خدمت کرده است.

۱۷ - علاوه براین، خواهان و همسرش خانه ای در نیویورک دارند که در سال ۱۹۷۵ خریداری کردند و وی مدعی است که از سال ۱۹۷۰ به بعد مالیاتهای شهری، ایالتی و فدرال را پرداخته است. وی ادعا می‌کند که هیچگاه گذرنامه ایرانی نداشته و هیچگاه شناسنامه ایرانی به نامش صادر نشده و در سال ۱۹۶۸ گذرنامه آمریکایی گرفت.

۱۸ - سوابق پرونده مضافاً "نشان می‌دهد که الیاهو اریه از تاریخ دوم تیرماه ۱۳۲۲ تا فروردین ماه ۱۳۲۶ [۲۲ ژوئن ۱۹۴۲ تا مارس ۱۹۴۷] در ایران زندگی کرد، و در این سال، یعنی در سن سه سالگی همراه خانواده خود به ایالات متحده نقل مکان نمود. وی در تاریخ ۲۷ آبانماه ۱۳۴۵ [۱۸ نوامبر ۱۹۶۶] به تابعیت ایالات متحده درآمد. نامبرده ادعا می‌کند که تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در نیویورک به پایان رساند و از دانشکده ای در ایالت

مریلند درجه لیسانس گرفت و سپس از سال ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۵ در یک مدرسه مذهبی در ایالت نیوجرسی تحصیل کرد. در فاصله سالهای ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۲ وی در اسرائیل به تحصیل پرداخت و سپس به مدرسه مذهبی در نیوجرسی مراجعت کرد و تا سال ۱۹۸۲ در آنجا بود. وی خاخام رسمی جامعه کلیمیان ارتکس می‌باشد. خواهان در ژانویه ۱۹۷۵ با یک تبعه ایالات متحده ازدواج کرد و زوجین هفت فرزند دارند.^۲ حسب اظهار، وی از تاریخ انتصاب به عنوان خاخام در سال ۱۹۶۹، به عنوان دستیار یا جانشین خاخام برای جماعت کنیسه خود و نیز به عنوان عضو هیئت منصفه دادگاه خدمت کرده است. وی در آوریل ۱۹۶۷ گذرنامه آمریکایی گرفت.

- ۱۹ - خواهانها نتیجه گیری می‌کنند که تابعیت غالب و موثر آنان تابعیت ایالات متحده است زیرا در آن کشور بزرگ شده و تربیت یافته اند، کلیه پیوندھای عاطفی، اجتماعی و اقتصادی آنها با آن کشور بوده است و جز ادعاهای خود بابت چند قطعه زمین، پیوند دیگری با ایران ندارند.

- ۲۰ - خوانده خاطرنشان می‌نماید که بار دلیل بر دوش خواهانهاست که ثابت کند تابعیت آمریکایی آنان نسبت به تابعیت ایرانی‌شان غلبه دارد، و اظهار می‌دارد که خواهانها این امر را در حد ظاهر اثبات نکرده اند. خوانده استدلال می‌کند که فقد ادله در اثبات وابستگی خواهانها به جامعه ایران به خودی خود کافی برای اثبات غلبه تابعیت ایالات متحده آنها نیست. وی مضافاً "استدلال می‌کند که ادله ارائه شده توسط خواهانها کافی برای اثبات تابعیت آمریکایی خواهانهاست و نه اثبات غلبه آن تابعیت.

۲ - یافته های دیوان درباره تابعیت غالب و موثر خواهانها

- ۲۱ - دیوان ملاحظه می‌نماید که خواهانها در موقع ترک ایران خردسالانی به ترتیب ۶ و ۳ ساله بودند و قبل از اینکه ادعاهایشان، حسب اظهار، ایجاد شود به مدت حداقل ۳۰ سال در ایالات

---

^۲ همسر وی، میرله، در بدرو تولد تبعه کشور مصر بود و در آوریل ۱۹۶۵، یعنی تقریباً "ده سال قبل از ازدواج با خواهان به تابعیت ایالات متحده درآمد.

متحده زندگی کرده بودند. علاوه براین، عوزیل اریه ۱۶ سال و الیاهو اریه ۱۲ سال از آن مدت را در ایالات متحده به عنوان تبعه آن کشور زندگی کردند. به علاوه، خواهانها با اتباع ایالات متحده ازدواج کرده اند و فرزندان آنان در آن کشور تولد یافته اند و عوزیل اریه در آن کشور صاحب خانه ای است.^۳

- ۲۲ - براین اساس، دیوان نظر می‌دهد که علیرغم اینکه خرید ادعایی املاک در ایران توسط خواهانها نشان می‌دهد که آنان همه پیوندھای خود را با ایران قطع نکردند، لیکن این عامل، پیوندھای به مراتب محکمتر و طولانی‌تر آنان را با ایالات متحده تحت الشاعع قرار نمی‌دهد. فعالیتهای شخصی و اقتصادی آنان در سراسر زندگیشان به عنوان افراد بالغ در ایالات متحده مرکز بوده است. بنابراین دیوان نظر می‌دهد که تابعیت غالب و موثر خواهانها از هنگام بروز ادعایشان در تاریخ ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۱۴ مه ۱۹۷۹] تا تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ دسامبر ۱۹۸۱] تابعیت ایالات متحده بوده، بطوری که دیوان طبق بند ۱ ماده دو و بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی، صلاحیت رسیدگی به دعاوی آنان را دارد.

چهارم - ماهیت دعاوی

مالکیت

- ۲۳ - دعاوی ملکی خواهانها به دو گروه تقسیم می‌شود: نخست اینکه، خواهانها بابت زمینهایی مطالبه غرامت می‌کنند که حسب ادعا، توسط برادر خواهانها جبرئیل اریه، از طرف خواهانها خریداری و به نام خود جبرئیل یا همسر وی ثبت شده است. این املاک مرکب است از چند قطعه زمین واقع در دهات کرج که شهری است در شمال غرب تهران. دوم اینکه، خواهانها بابت زمینی مطالبه غرامت می‌کنند که حسب اظهار، از طریق ارث، طبق وصیت‌نامه پدر متوفی خود، یحیی اریه ("وصیت‌نامه") به آنها رسیده است. این قطعه زمین

---

^۳ الیاهو اریه در سال ۱۹۸۲، یعنی بعد از تاریخ قطع صلاحیت دیوان، در ایالات متحده خانه خرید.

تقریباً" - ۱۰۰,۰۰۰ مترمربع مساحت دارد و در وردآورده کرج واقع است.

۱ - دعاوی مبتنی بر مالکیت انتفاعی

الف - اظهارات خواهانها

۲۴ - خواهانها بابت مصادره املاکی مطالبه غرامت می‌کنند که حسب ادعا بین سالهای ۱۹۷۳ و ۱۹۷۷ توسط برادرشان جبرئیل اریه، که در آن زمان در ایران زندگی می‌کرد برای آنها خریداری شده است. کلیه املاک مزبور یا به نام جبرئیل اریه و یا به نام همسرش، ناوا یدیدصیون، ثبت شده است، لیکن خواهانها ادعا می‌کنند که جبرئیل یا همسر وی فقط اسم "صاحب ملک بودند و خواهانها مالکین انتفاعی بوده اند.

۲۵ - مبنای این ادعا، در شهادتنامه عوزیل اریه مندرج است که در آن اظهار شده است که:

برادر من، الیاهو...، و من از برادرمان، جبرئیل اریه خواستیم طی دهه ۱۹۷۰ مستغلات مختلفی را در ایران برای ما بخرد. ما کلیه وجوه لازم برای خرید املاک مذکور را پرداختیم... با این تفاهم که جبرئیل اریه استاد مالکیت را به نام خودش به نفع ما خواهد گرفت و این املاک را هر نحو که ما بخواهیم به نفع ما به غیر واگذار خواهد کرد یا خواهد فروخت.... توافق ما با جبرئیل این بود که او پنج درصد (۵%) از عواید فروش را به عنوان اجرت خود برای انجام کارها به حساب ما به منظور خرید، نگاهداری و فروش املاک بردارد.

شهادتنامه الیاهو اریه نیز تقریباً مشابه است.

۲۶ - خواهانها به منظور ادای توضیح بیشتر درباره اظهارات خود، شهادتنامه ای از جبرئیل اریه تسلیم کرده اند که در آن وی اظهار داشته است که:

پس از مراجعت و استقرار برای کار در تهران اینجانب با خانواده خود در آمریکا ارتباط مستمر داشتم و هر دو یا سه سال برای دیدار آنها به نیویورک

سفر می‌کردم. نظر به اینکه در دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ تهران در حال رشد بود موقعیت خود را برای سرمایه‌گذاری در اراضی غرب تهران و نزدیک کرج مساعد دانستم. . . .

ضمن بحث با برادرانم در نیویورک، از من خواستند که در موضوع خرید ملک و سرمایه‌گذاری به عنوان کارگزار آنها اقدام کنم. برادران نامبرده هر یک اسنادی امضا کردند و اینجانب را برای خرید ملک وکیل و کارگزار خود قرار دادند. . . .

در مورد برادرم، موسی توانستم با استفاده از شماره شناسنامه اش "املاک را مستقیماً" به نام او منتقل کنم ولی در مورد سایر برادرانم توانستم که به منظور سهولت، من املاک را به نام خود و به حساب آنها خریداری کنم. اینجانب علاوه بر وکالت عوزیل و الیاهو، به جای برادرانم نوریل، اوریل، امانوئل و ساموئل نیز در کار خریداری املاک در ایران اقدام می‌کردم.

این برادرانم پول لازم برای خریدهای مذکور را از طریق ارسال چک و گاهی پول نقد و در بعضی موارد دادن فرش و جواهرات و سایر اموال بابت آنچه که برایشان می‌خریدم تأمین می‌کردند. . . . قصد ما این بود که من املاک را بفروشم و سود آنها را برایشان حواله کنم. در واقع من کارگزار و عامل خرید و فروش خانواده در ایران بودم (تاکید افزوده شده است).

در جلسه استماع، جبرتیل اریه مجدداً اظهار داشت که املاک را به نام خود و به حساب خواهانها خریداری کرده بود.

- ۲۷ - خواهانها به منظور مستند کردن اظهارات خود، یک وکالتنامه تنظیمی در سال ۱۹۶۹ را تسلیم کرده اند که به موجب آن، به جبرتیل و همسر وی اختیار داده شده که از طرف خواهانها اقدام نمایند. متن وکالتنامه به قرار ذیل است:

[جبرتیل اریه و ناوا یدیدصیون] اجازه و اختیار دارند که به نام [خواهانها] و به نام یک یا هر دوی خودشان هر کدام که صلاح می‌دانند در انواع مستغلات در ایران سرمایه گذاری نمایند. جبرتیل اریه و ناوا یدیدصیون می‌توانند بدون اطلاع [خواهانها] هر ملک خریداری شده را به فروش رسانند و عوائد حاصله آن را مجدداً صرف سرمایه گذاری نمایند، تنها مشروط به اینکه گاهگاه در پاسخ به درخواست امضا کنندگان زیر، حسابهای آنها را

روشن نمایند.^۴

- ۲۸ علاوه براین، خواهانها مکاتبات دستنوشته بین خود و جبرئیل اریه را تسلیم کرده اند که حسب ادعا مربوط به همان زمان خرید بوده و ظاهراً "مستند معاملاتی است که جبرئیل از طرف آنها انجام داده است. به علاوه، خواهانها در تأیید این اظهار که جبرئیل اریه مقادیر فراوانی ملک برای آن عده از برادران خود که ساکن ایالات متحده بودند خریداری می‌کرد، نامه‌های دیگری نیز تسلیم کرده اند که بین جبرئیل اریه و چند نفر از دیگر برادران خواهانها مبادله شده و طی آنها راجع به خرید زمین توسط جبرئیل برای آنان و پرداخت بابت خرید زمینهای مزبور توسط آن برادران بحث شده است. مضافاً، خواهانها اسناد مالکیت زمینهای را که به نام جبرئیل اریه بوده ثبت نموده و ادعا می‌کنند که اسناد مزبور مربوط به زمینهایی است که به صورت انتفاعی به خواهانها تعلق دارد.

ب - اظهارات خوانده

- ۲۹ خوانده به وکالتنامه ای که خواهانها به جبرئیل اریه داده اند ایراد گرفته، اظهار می‌دارد که "وکالتنامه مزبور بسیار غیرعادی و مشکوک به نظر می‌رسد". وی خاطرنشان می‌سازد که اگر توافق بین خواهانها و جبرئیل اریه این بوده که ملکی به نام جبرئیل به حساب خواهانها خریداری شود، در آن صورت نیازی به تنظیم وکالتنامه نمی‌بود. خوانده همچنین اظهار می‌دارد که تشریفات قانونی در مورد وکالتنامه مزبور انجام نگرفته و در نتیجه "در ایران سندی معتبر و قابل اجرا نیست".

- ۳۰ در مورد نکته اخیر، خواهانها اظهار می‌دارند که وکالتنامه مزبور اجازه نامه ای از طرف آنها به جبرئیل اریه بوده که بتواند به نام خود یا همسرش ملک خریداری کند و سند مزبور به نحو موثری چنین اجازه ای را به جبرئیل داده است. در جلسه استماع، خواهانها اظهار

^۴ این وکالتنامه مورخ ۲۷ اسفندماه ۱۳۴۷ [۱۸ مارس ۱۹۶۹] بعداً "با وکالتنامه مورخ ۲۷ آذرماه ۱۳۴۸ [۱۸ دسامبر ۱۹۷۰] که تقریباً مشابه آن است جایگزین شد. در جلسه استماع، خواهانها توضیح دادند که وکالتنامه دوم صرفاً بدین جهت تنظیم شد که وکالتنامه اولی مفقود شده بود.

داشتند که وکالتنامه مزبور در واقع، و حداقل تا حدودی، اجرای تکلیف شرعی یا رسم کلیمیت بود مشعر بر اینکه معاملات، حتی در میان برادران، به صورت نوشته درآید.

- ۳۱ - در پاسخ به اظهار خواهانها که گفته اند آنها مالکان انتفاعی ملک هستند، خوانده استدلال می‌کند که قانون حاکم بر محل وقوع مال قانون ایران است و به موجب قانون ایران، فقط مالک ثبتی ملک مالک آن شناخته می‌شود. خوانده مضافاً "استدلال می‌کند که چون املاک مورد بحث به نام خواهانها ثبت نشده، طبق قوانین ایران، خواهانها مالکین آن شناخته نمی‌شوند. در پاسخ به این نکته، خواهانها اظهار می‌دارند که گرچه قانون ثبت ایران مقرر می‌دارد که دولت شخصی را که ملک به نام او ثبت شده مالک می‌شناسد، اقرار مالک ثبتی مبنی براینکه سند مالکیت ملک را به نفع شخص دیگری در دست دارد مطلقاً "منع قانونی ندارد. چنین اظهاری در قانون مدنی ایران "اقرار"^۵ نامیده شده که اقوی دلیل و مدرک است. خواهانها مضافاً "استدلال می‌کنند که مالکیت منافع، در جاییکه دیگری مالک اسمی است، مبنای معتبر و شناخته شده ای برای دعاوی مطروح در این دیوان می‌باشد.

- ۳۲ - خوانده براساس ماده ۹۸۹ قانون مدنی ایران مضافاً "استدلال می‌کند که "در واقع خواهانها در شرایطی اراضی مورد ادعا را مالک شده اند که فاقد اهلیت تملک برای انتقال گرفتن مال غیرمنقول بوده اند". خوانده به ماده ۳۶۵ همان قانون استناد می‌نماید که مقرر می‌دارد "بیع فاسد اثری در تملک ندارد". بنابراین، حسب اظهار، معاملات انجام شده فاقد مشروعيت و اعتبار قانونی بوده و "نمی‌تواند سبب مملک شناخته شود". خوانده استدلال می‌کند که خواهانها هیچگاه قانوناً مالک اراضی مورد ادعا نبوده و نمی‌توانستند باشند.

ج - یافته های دیوان

- ۳۳ - دیوان اینک به بررسی این موضوع می‌پردازد که آیا خواهانها ثابت کرده اند که در هیچیک از املاکی که حسب اظهار، جبرشیل اریه برای آنها خریداری کرده علایق مالکیت انتفاعی

---

^۵ در ترجمه های مختلف از قانون مدنی ایران در مقابل "اقرار"، به جای کلمه "confession" کلمه "admission" به کار رفته است.

داشته اند یا خیر. در رویه قضایی دیوان کاملاً "پذیرفته شده است که در اوضاع و احوال معینی، خواهانی که مالک ثبتی اموالی نیست می‌تواند مالک منافع مستلزم پرداخت غرامت در آن اموال شناخته شود. به عنوان مثال، بنگرید به: رضا نمازی و دولت جمهوری اسلامی ایران، حکم نهایی شماره ۵۷۵-۴-۳ مورخ ۲۰ آذرماه ۱۳۷۵ [دهم دسامبر ۱۹۹۶]، بند ۵۴، چاپ شده در - Iran-U.S. C.T.R. - ("نمازی")؛ جیمز ام. سقیع و دیگران و جمهوری اسلامی ایران، حکم شماره ۲ ۵۴۴-۲۹۸-۲ مورخ دوم بهمن ماه ۱۳۷۱ [۲۲ زانویه ۱۹۹۳]، بندهای ۱۸-۲۶، چاپ شده در - Iran-U.S. C.T.R. -؛ سدکو، اینک و شرکت ملی نفت ایران و دیگران، حکم شماره ۲ ۳۰۹-۱۲۹-۲ مورخ ۱۶ تیرماه ۱۳۶۶ [هفتم زوئیه ۱۹۸۷]، چاپ شده در ۱۰۱ Iran-U.S. C.T.R. 23، ۱۵؛ هوارد نیدلز تامن اند برگندوف و دولت جمهوری اسلامی ایران، حکم شماره ۲ ۲۴۴-۶۸-۲ مورخ ۱۷ مردادماه ۱۳۶۵ [مشتم اوت ۱۹۸۶]، چاپ شده در ۳۱۳ Iran-U.S. C.T.R. 302، ۱۱؛ فور موست تهران، اینک و دیگران و دولت جمهوری اسلامی ایران و دیگران، حکم شماره ۱-۲۲۱-۳۷/۲۲۰-۳۷ مورخ ۲۲ فروردین ماه ۱۳۶۵ [۱۱ آوریل ۱۹۸۶]، چاپ شده در ۲۳۹-۴۰ Iran-U.S. C.T.R. 228، 10. نمازی، حکم شماره ۳ ۵۷۵-۴-۳، بند ۵۴، at - Iran-U.S. C.T.R. .

- ۳۴ - بنابراین دیوان توجه خود را معطوف به ادله ای می‌نماید که خواهانها در اثبات اظهارات و ادعاهای موضوعی خود ارائه کرده اند. ادله مزبور مشتمل است بر: وکالتنامه خواهانها به جبرشیل اریه و همسرش؛ نامه های دستنویس و حسب اظهار، مربوط به آن زمان، بین جبرشیل اریه و خواهانها در توصیف معاملات انجام شده توسط جبرشیل از طرف آنها؛ نامه خواهانها به اداره ثبت اسناد وزارت دادگستری؛ و مکاتبات جبرشیل اریه با سایر افراد خانواده درباره سرمایه گذاری در مستغلات در ایران.

- ۳۵ - دیوان بدوان" خاطرنشان می‌نماید که خواهانها ادله ای ارائه کرده اند حاکی از اینکه

معاملاتی توسط جبرئیل اریه از طرف افراد خانواده اریه که در ایالات متحده ساکن بودند انجام شده است. به عنوان مثال، وجود وکالتنامه هایی از خواهانها به عنوان جبرئیل اریه بطور اعم حاکی از وجود توافقی است که به موجب آن جبرئیل قرار بود برای خواهانها زمین خریداری کند. اینکه وکالتنامه ها هیچگاه عملاً "مورد استفاده قرار نگرفت الزاماً" حائز اهمیتی نیست، از این نظر که خواهانها، حسب اظهار، در اغلب موارد رضایت داشتند که ملک به نام خود آنها ثبت نشود و علاوه براین، در جلسه استماع توضیح دادند که منظور از تنظیم وکالتنامه ها در درجه اول، عمل به تکالیف شرعی یا عرفی کلیمیان در مورد معاملات بوده است.

لیکن اشکال اساسی در مطالبی که خواهانها ارائه کرده اند این است که دقیقاً "مشخص نکرده اند که جبرئیل اریه کدامیک از قطعات زمین را برای کدامیک از برادران خریده است. در این خصوص، ادله مستند چندانی در سوابق پرونده وجود ندارد که بین خواهانها و قطعات مشخصی از زمینهای مورد ادعای آنان ارتباط برقرار کند. خواهانها عمدتاً" به چند نامه دستنوشته که حسب ادعا، در همان زمان خرید نوشته شده و یا به سایر مکاتبات خود با جبرئیل استناد می‌کنند.

اولین نامه از جبرئیل اریه به خواهانها و تاریخ آن دوم اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ [۲۲ آوریل ۱۹۷۲] است. جبرئیل می‌نویسد که "چند قطعه زمین مرغوب پیدا کرده ام که امید بسیار دارم قیمت آن خیلی بالا خواهد رفت. . . . بر حسب قراردادی که بین ما هست اگر شما مایل هستید مقداری پول و یا جنس برایم بفرستید تا بتوانم وارد معامله شوم". مکاتبه بعدی، به تاریخ هشتم بهمن ماه ۱۳۵۲ [۲۸ ژانویه ۱۹۷۴] و بدون امضاست. عنوان نامه عبارت است از "حواله جنس" و چنین شروع می‌شود "ما امضاً کنندگان زیر به حساب آقای جبرئیل اریه اجناس زیر را حواله می‌کنیم با قیمت منصفانه -/۰ ۱۲۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰ دلار" و در ذیل آن، فهرستی از چندین قالی ابریشم و چندین قطعه جواهر آمده است.

نامه بعدی، به تاریخ ۱۷ بهمن ماه ۱۳۵۲ [ششم فوریه ۱۹۷۴] و به عنوان خواهانهاست، اما امضا ندارد. متن نامه چنین است:

خوشحالم به اطلاع شما برسانم که املاکی که خریداری کرده ام حتی بیش از آنجه که فکر می‌کردم ترقی قیمت پیدا کرده و هیچ شکی ندارم که سرمایه گذاری خیلی عاقلانه ای کرده ایم. ضمناً این طرح شما را قبول دارم که حواله یک صد هزار دلاری، بابت ۱۰ درصد بیعانه جهت خریدهای کنونی و آتی به حساب من منظور شود. شماره اسناد مالکیت زمینهایی که برای شما خریده ام به این شرح است: اسناد شماره ۱۹۰۴/۳۶۷ و ۳۶۲/۵۲.

- ۴۹ نامه سوم از طرف خواهانها به وزارت دادگستری ایران است که طی آن به وزارت دادگستری اطلاع داده شده که جبرئیل اریه قطعات زمینی "در حدود هیجده ماه اخیر" از طرف خواهانها خریداری کرده است. نامه چنین ادامه می‌یابد:

برادر من، جبرئیل، در موقع تنظیم اسناد مالکیت توسط آن وزارت، به شما اطلاع داد که "وکالتا" از طرف برادران آمریکایی خود عمل می‌کرد. در نتیجه، رونوشتی از اسناد مالکیت مربوطه و نامه دستنوشته برادرم که ضمن آن، وی تایید کرده است که زمینها را برای ما می‌خریده، جوف این نامه ارسال می‌شود. بنابراین بسیار ممنون خواهیم شد که اسناد مزبور را به نام اینجانب متنقل فرمایید.

در جلسه استماع، از خواهانها و جبرئیل اریه سئوالاتی راجع به اصل و هدف نامه مزبور به عمل آمد و آنان توضیح دادند که نامه مزبور به علت بروز اختلاف نظر در خانواده نوشته شد و ناشی از این بود که همسران خواهانها نگران بودند که اموال شوهرانشان به نام جبرئیل اریه ثبت شده است و نگرانی آنها بعضاً" بدین علت بود که همسران خواهانها حسب ادعای، در پرداخت قیمت خرید املاک مذکور سهیم بوده اند. حسب اظهار، خواهانها در اوج بروز اختلافات نامه را نوشته بودند که اموال را به نام خود منتقل کنند. لیکن تحت سوالات دیوان، جبرئیل اریه تأیید کرد که وی در همان زمان متوجه بود که چنین نامه دست نوشته ای، آنهم به زبان انگلیسی، برای انجام عمل انتقال اسناد مالکیت در وزارت دادگستری مفید فایده ای نیست. وی گفت به این امید به خواست خواهانها رضایت داده بود که اختلاف از بین بروند. هر سه برادر اظهار داشتند که اختلاف نظر مزبور با وساطت یک عضو ارشد خانواده برطرف شد و جبرئیل بعد از آن نیز به خرید ملک به نام خود و برای خواهانها ادامه داد.

۴۰ - خواهانها برای تحکیم بیشتر اظهارات خود، چهار نامه دستنوشته دیگر اعضای خانواده و یک تلکس تسلیم کرده‌اند. مهمترین این نامه‌ها (از آن جهت که خطاب به خواهانها نیز هست) نامه مورخ ۲۴ آذرماه ۱۳۵۵ [۱۵ دسامبر ۱۹۷۶] از جبرئیل خطاب به نوریل، ساموئل، امانوئل، اوریل، عوزیل و الیاهو اریه است که در آن، وی تأکید کرده است که زمینی برای هر یک از این برادران خریده است. در بخشی از این نامه آمده است "طبق درخواست عوزیل و الیاهو، من برای آنها قطعه زمین کوچکی، مجاور زمین شما به مساحت ۲۲۵۰ مترمربع برای آنها خریداری کرده‌ام".

۴۱ - نامه‌های دیگر اعضای خانواده عبارتند از: نامه‌ای از جبرئیل به امانوئل به تاریخ ۱۴ آبانماه ۱۳۵۵ [پنجم نوامبر ۱۹۷۶] در تأیید وصول چکهایی توسط جبرئیل جهت خرید زمین و ضمناً درخواست از امانوئل که "به دیگران اطلاع بدهد"; نامه‌ای از جبرئیل به امانوئل به تاریخ سوم آذرماه ۱۳۵۵ [۲۴ نوامبر ۱۹۷۶] راجع به پیشرفت کار قرارداد یک زمین و درخواست از وی برای امضای چند سند؛ نامه بدون تاریخی از امانوئل به جبرئیل راجع به محدود کردن سرمایه گذاری جبرئیل در زمین از طرف وی، و تلکسی به تاریخ عجیب و نامفهوم "۲۱/۱۰" از تهران (فرستنده نامعلوم) به امانوئل راجع به اینکه معامله‌ای بزودی انجام خواهد شد و سوال راجع به شماره حساب اوریل.

۴۲ - بنابراین، بطور خلاصه، تنها نامه‌ای که صراحتاً خواهانها را به قطعه زمین مشخصی که موضوع دعواست ارتباط می‌دهد، نامه مورخ ۱۷ بهمن ماه ۱۳۵۲ [ششم فوریه ۱۹۷۴] است که در آن، به شماره‌های اسناد مالکیت مربوط به قطعات زمینهایی اشاره شده که موضوع دعاوی حاضر است.^۶ لیکن این نامه فاقد امضاست، و این امر، از ارزش اثباتی آن بطور قابل ملاحظه‌ای می‌کاهد.

---

^۶ شماره اسناد مالکیت مورد اشاره در نامه مزبور عبارتند از ۱۹۰۴/۳۶۷ و ۵۲/۳۶۲. شماره ۱۹۰۴/۳۶۷ مربوط است به شماره‌های روی سندی که کلیه صفحات آن در پرونده‌های حاضر ثبت شده است. شماره ۵۲/۳۶۲ "بعضاً" مربوط است به سندی که در پرونده‌های حاضر ثبت شده و بقیه شماره این قطعه زمین در سند جدایگانه دیگری ثبت گردیده که به نام همسر جبرئیل، ناوا یدیدصیون بوده در سوابق پرونده حاضر موجود نیست.

- ۴۳ نقطه ضعف دیگر کلیه نامه های تسلیمی (بجز تلکس بدون امضا به عنوان امانوئل اریه) این است که به صورت دستنوشته و از نظر سبک نگارش غیررسمی هستند. چند فقره از نامه ها یا فاقد تاریخ است یا فاقد امضا. با آنکه اصولاً "غیرمنطقی" نیست که افراد خاتواده نامه های دستنویس با یکدیگر مبادله کنند، لیکن دلایل اثباتی مستقلی مانند رسیدهای پست سفارشی یا پاکتها ممکن به مهر پست وجود ندارد که نشان دهد نگارش یا دریافت آنها در همان زمان صورت گرفته است.

- ۴۴ "مضافاً" اینکه خواهانها ادله مستند دیگری ارائه نکرده اند که قطعاً در نتیجه معاملاتی از آن نوع که توصیف می‌کنند ایجاد می‌شود. مهمتر از همه اینکه، به استثنای نوشته دستی "حواله جنس"، خواهانها رسیدهای یا مدارکی ارائه نکرده اند که حاکی از پرداخت وجهی توسط آنها به جبرئیل باشد. خصوصاً بعد از بروز اختلاف خانوادگی مشروح در فوق (بنگزید به: بند ۳۹ بالا) عجیب است که هیچ کوششی در جهت نگهداری اسناد کافی به عمل نیامد. فقدان مستندات به ویژه از آن جهت غیرعادی است که برای خواهانها نسبتاً آسان بود که رسیدهایی مانند مدارک بانکی ایالات متحده را تهیه کنند. علاوه براین، اینگونه مدارک مسلمان در ایالات متحده نگهداری می‌شد زیرا خواهانها در آن زمان در آن کشور زندگی می‌کردند و امور تجاری خود را از آنجا انجام می‌دادند و بنابراین اسناد و مدارک آنها در معرض مصادره توسط مقامات انقلابی در ایران قرار نمی‌داشت.

- ۴۵ شهادت جبرئیل اریه در جلسه استماع کمک چندانی در تشخیص ارتباط بین خواهانها با قطعات مشخص زمین که به نام جبرئیل بود نکرد. در واقع، شهادت جبرئیل از چندین جهت مبهم بود و وی گهگاه از دادن پاسخ طفره می‌رفت. با آنکه وی فهرست اموالی را که حسب اظهار برای خواهانها می‌خرید ذکر می‌کرد، در پاسخ به سوالات، راجع به نحوه پرداخت برای اموال مزبور، فقط به ذکر کلیات پرداخت و هیچگونه جزئیاتی از مدارک آن زمان راجع به پرداختها یا مالکیت اموال مختلف (مانند حواله اجناس، مدارک پرداختهای نقدی یا صورتحسابهای بانکی) که احتمالاً نگهداری کرده بود ذکر نکرد. وی از طرفی اظهار داشت که قرار و مدار بین برادران اریه طی مکالمات تلفنی و نامه ها به عمل می‌آمد، لیکن "تلویحاً" گفت که مدارک دیگری به صورت فهرست پرداختها یا حواله اجناس نیز احتمالاً

وجود داشته، لیکن نتوانست جزئیات دیگری از مدارک مزبور را ذکر کند. وکیل خواهانها نیز به هیچ صورتی قادر به کمک نبود جز اینکه گفت "آنها تصمیم گرفتند، او تصمیم گرفت، و آنها با توجه به مقدار وجهی که در آن موقع در اختیار داشتند و فرصتهايی که جبرئیل در موقع خاصی به دست میآورد و به آنها اطلاع میداد عمل میکردند. و آنها با یکدیگر در تماس بودند و راجع به آن صحبت کردند".

- ۴۶ - دیوان همچنین این معنا را در نظر دارد که چندین قطعه از زمینهای مورد ادعا در پرونده های حاضر بدوا" مورد ادعای سایر برادران خواهانها، یعنی ساموئل، امانوئل، اوریل و نوریل اریه در همین دیوان بوده است. برادران مذکور ادعاهای کوچکی [یعنی دعای کمتر از مبلغ ۲۵۰,۰۰۰/- دلار] نزد دیوان اقامه کرده بودند که دولتهای ایران و ایالات متحده آنها را حل و فصل نمودند و نهایتاً" توسط کمیسیون حل و فصل دعای خارجی ایالات متحده رسیدگی شد.^۷ تصمیم کمیته مزبور در تاریخ دوم شهریورماه ۱۳۷۲ [۲۴ اوت ۱۹۹۴] صادر شد و خواهانهای حاضر سه ماه قبل از تاریخ مزبور، یعنی در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۷۲ [دوم مه ۱۹۹۴] ادعاهای خود بابت اموال مشترک در دو دعوی را از پرونده های حاضر پس گرفتند. بنابراین هیچ مسئله تقلب از طرف خواهانها در میان نیست. با وجود این، احتمال رخداد چنین آشتفتگی موید آن است که خواهانها و مشاوران آنها نتوانستند ارتباط روشنی بین خواهانها و قطعات مشخصی از املاکی که به نام جبرئیل اریه بوده برقرار کنند. در جلسه استماع، جبرئیل اریه نتوانست هیچگونه توضیحی راجع به دعای مضاعفی که بدوا" در پرونده های برادرانش ایجاد شده بود، ارائه کند.

- ۴۷ - علاوه بر اینها، چند عامل دیگر نیز این سؤال را مطرح میکنند که آیا زمینهای ثبت شده به نام جبرئیل اریه واقعاً" متعلق به خود وی بوده یا اینکه بطور انتفاعی به نام خواهانها نگهداری میشده است. اول اینکه، جبرئیل اریه شخصاً قادر نبود ادعایی نزد این دیوان

---

^۷ بنگرید به: نوریل اریه و دیگران و دولت جمهوری اسلامی ایران، تصمیم شماره ۲۳۶۵ آی آر مورخ دوم شهریورماه ۱۳۷۲ [۲۴ اوت ۱۹۹۴]، که در تاریخ ۱۳ مهرماه ۱۳۷۲ [پنجم اکتبر ۱۹۹۴] نهایی شد.

اقامه کند زیرا در سراسر دوره ذیربط، تنها تابعیت ایران را داشت.^۸ بنابراین، احتمالاً "این انگیزه در وی ایجاد شده بوده که در این دیوان ادعا کند که عنوان مالکیت زمینهای مذبور را بطور انتقاضی از طرف برادران خود داشته است. با آنکه دیوان نیازی نمی‌بیند که در صحت اظهارات جبرئیل اریه یا خواهانها تردید کند، این واقعیت بطور قابل ملاحظه ای استدلال خواهانها را تضعیف می‌نماید که اظهار جبرئیل مبنی بر آنکه زمینها را بصورت انتقاضی داشته از نظر قانون مدنی ایران "اقرار" محسوب شده و بنابراین طبق قوانین ایران باید به عنوان اقوی دلیل در نظر گرفته شود.

- ۴۸ - دوم اینکه، جبرئیل اریه در جلسه استماع شهادت داد که وی علاوه بر اینکه به عنوان کارگزار شش نفر از برادران خود عمل می‌کرد، برای شخص خود نیز املاکی در ایران خریداری کرده بود. این امر بر احتمال این آشتفتگی می‌افزاید که آیا املاک مورد ادعا در پرونده‌های حاضر بطور انتقاضی برای خواهانها نگهداری می‌شده یا اینکه صرفاً "متعلق به خود وی بوده است.

- ۴۹ - سوم اینکه، جبرئیل اریه در اشاره به ادعاهای خواهانها در لایحه مورخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۶۹ [۱۵ مارس ۱۹۹۱] تسلیمی به دیوان، آنها را "دعاوی ما" خواند. در جلسه استماع، هنگامی که راجع به این موضوع از وی سؤوال شد، وی تنها این توضیح را توانست بدهد که "من نماینده [خواهانها] هستم زیرا... او لا".... آنها نمی‌توانستند نوشته فارسی را بخوانند و علاوه براین... زیرا من تمام جزئیات اسناد را می‌دانستم و تعداد بودم بهتر از آنها از این مدارک سر در بیاورم". در آن مورد نیز، با آنکه این امر به خودی خود تعیین کننده نیست، لیکن بر این عدم اطمینان می‌افزاید که آیا املاک مورد بحث در واقع بطور انتقاضی متعلق به خواهانها بوده است یا خیر.

- ۵۰ - باتوجه به عوامل فوق الذکر، توأم با قلت مدارک مستندی که خواهانها را با قطعات

^۸ جبرئیل اریه در جلسه استماع اظهار داشت که "تا دهه ۱۹۸۰" تبعه ایالات متحده نشده بود. بنابراین طبق مهلت صلاحیتی مقرر در بیانیه حل و فصل دعوا، وی نمی‌توانست در این دیوان دعوایی بابت اموال مورد بحث اصلنا" اقامه کند.

مشخصی از زمینهای موضوع ادعا ارتباط دهد، دیوان متوجه این معناست که شاید برخی یا کلیه زمینهایی که به نام جبرئیل اریه بوده انتفاعاً "برای خواهانها نگاهداری نمی‌شد. خواهانها نتوانسته اند مدارک کافی برای اثبات خلاف این امر ارائه کنند.

۵۱ - بطور خلاصه، دیوان متقادع نشده است که ادله ارائه شده توسط خواهانها کافی است که مشخص کند جبرئیل اریه کدامیک از زمینها را برای خواهانها خریداری کرده بود. علاوه براین، خواهانها هیچگونه ادله مستقلی حاکی از پرداخت وجهی به جبرئیل اریه بابت خرید زمینهای مزبور یا در واقع، مدارک دیگری ارائه نکرده اند که بطور معمول در معاملاتی از آن نوع که خواهانها توصیف می‌کنند بوجود می‌آید. در نتیجه، دیوان متقادع نشده است که زمینهایی که جبرئیل اریه خریداری کرده به نام خود او اما برای خواهانها بوده تا بر آن اساس، خواهانها مالکین انتفاعی آن زمینها باشند.

۵۲ - بنا به ملاحظات پیشگفته، دیوان نتیجه می‌گیرد که خواهانها از عهده اثبات این امر برخیامده اند که آنان صاحب مالکیت انتفاعی در زمینهایی بوده اند که توسط جبرئیل اریه خریداری شده است.

۲ - دعاوی مبتنی بر وصیتنامه یحیی اریه

الف - اظهارات خواهانها

۵۳ - خواهانها اظهار می‌دارند که طبق وصیتنامه پدرشان، یحیی اریه، هر یک از آنان سه دانگ از زمینی به مساحت تقریبی $100,000$ مترمربع در کرج را به ارث برده اند.

۵۴ - خواهانها برای اثبات اظهارات خود، نسخه‌ای از وصیتنامه یحیی اریه را تسلیم کرده اند که ظاهراً "در تاریخ ۲۴ بهمن ماه ۱۳۵۱ [۱۲ فوریه ۱۹۷۳] تنظیم شده و در بخش ذیربخط آن آمده است که "به دلایلی که فقط بر خود من و همسرم دانسته است به این وسیله وصیت می‌کنم که کلیه یکصد هزار متر زمینی را که در وردآورد کرج در تهران، ایران، دارم به دو تن از فرزندانم، یعنی عوزیل و الیاهو داده بشود". به علاوه، خواهانها نسخه‌ای از

گواهینامه فوت پدرشان را تسلیم کرده اند که نشان می‌دهد وی در تاریخ دهم مردادماه ۱۳۵۴ [اول اوت ۱۹۷۵] در نیویورک فوت کرد. در نتیجه خواهانها اظهار می‌کنند که به مجرد فوت پدرشان در تاریخ دهم مردادماه ۱۳۵۴ [اول اوت ۱۹۷۵]، هریک از آنان مالک نیمی از زمین متعلق به پدرشان در کرج شدند.

- ۵۵ - خواهانها در تحریک بیشتر ادعای خود، اسناد مالکیت زمینی واقع در کرج در ایران را تسلیم کرده اند که در هنگام فوت یحیی اریه متعلق به وی بوده و حسب اظهار، به ارث به خواهانها رسیده است. اسناد مذبور نشان می‌دهند که یحیی اریه در ۱۴ قطعه زمین مالکیت مشاع داشته و مالک تمامی قطعه دیگری بوده است. کل مساحت زمینهای متعلق به یحیی اریه ۱۰۳,۲۱۱ مترمربع بوده و قطعات مذبور را وی در سال ۱۹۶۹ خریداری کرده بود.

- ۵۶ - توضیح جبرتیل اریه، برادر خواهانها، راجع به اینکه چرا پدرشان از میان ۱۱ فرزند خود تنها به عوزیل و الیاهو ارث اضافی داده چنین است:

گرچه در وصیتنامه ذکر نشده، ولی من دلیل پدرم را برای این میراث خاص می‌دانم و این بود که این دو پسر خاخام شده و عمر خود را وقف خدمت به آموزش و علایق معنوی جامعه کلیمی کرده بودند و به فکر کسب و تجارت نبودند.

دو نامه به تاریخ ۲۸ مردادماه ۱۳۵۴ [۱۹ اوت ۱۹۷۵] توضیح فوق را تأیید می‌نماید. دو نامه مذبور را خاخامی به نام بنجامین کامینتسکی، که ظاهراً "خاخام خانواده اریه بوده، نوشته و طی آنها توضیح فوق را به نفع خانواده اریه تأیید کرده است.

ب - اظهارات خوانده

- ۵۷ - خوانده در لوایح خود به صحت وصیتنامه یحیی اریه به دو دلیل ایراد گرفته است. دلیل اول این است که حسب اظهار، اجرای وصیتنامه موكول و مشروط به فوت همسر یحیی اریه بوده است و دلیل دوم آنکه، حسب اظهار، وصیتنامه مذبور با اصول دین یهود منافات داشته و بنابراین غیرمعتبر است.

۵۸ - در مورد ادعای مشروط بودن وصیتنامه، خواننده در تذکاریه خود اظهار داشته است که یحیی اریه برای اعتبار وصیتنامه خود شرطی قایل شده بود و آن این که وی بعد از همسرش فوت کند. خواننده خاطرنشان می‌نماید که خواهانها گواهی فوت همسر یحیی اریه را تسلیم نکرده اند که نشان دهد وی قبل از شوهرش فوت کرده بود. بخش ذیربخط وصیتنامه به شرح زیر است:

کلیه شرایط این وصیتنامه و مفاد آن در صورتی که من بیش از زوجه عزیزم عمر بکنم قوت اجرایی می‌یابد اما اگر من پیش از زوجه ام فوت کنم کلیه دارایی‌ها و اموال و املاک من به او تعلق خواهد گرفت. هر تصمیمی که او بگیرد، چه با مراتب فوق در این وصیتنامه موافق و چه با آن مغایر باشد کاملاً" معتبر خواهد بود و جایگزین کلیه شرایط و مواد فوق می‌شود.

۵۹ - در پاسخ به نکته فوق، خواهانها گواهی فوت مادرشان، ملکه اریه، را ارائه کرده اند، که نشان می‌دهد وی در تاریخ ۲۲ دیماه ۱۳۵۲ [۱۲ ژانویه ۱۹۷۴] یعنی متجاوز از یک سال و نیم قبیل از شوهرش فوت کرده بود.

۶۰ - ایراد دوم خواننده به صحت وصیتنامه آن است که، حسب اظهار، مخالف با موازین شرعی یهود بوده و در نتیجه معتبر نمی‌باشد. خواننده استدلال می‌کند که در ایران، مبحث وراثت جزئی از مباحث ناظر بر احوال شخصیه است و بدین جهت، حسب اظهار، موصی مکلف بوده قوانین ایران در مورد وراثت را در وصیتنامه مجری بدارد، اگر چه مقیم خارج از ایران بوده باشد. چون پدر خواهانها کلیمی ایرانی بود پس قانون حاکم، حسب ادعا، شامل "قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه در محاکم، مصوب ۱۳۱۲" می‌شود که مقرر می‌دارد قواعد و عادات مسلمه متداوله در مذهب ایرانیان غیرشیعه - در این مورد، مذهب یهود - باید نسبت به وصیتنامه‌های آنان رعایت شود.

۶۱ - خواننده نظریه ای از انجمان کلیمیان تهران اخذ کرده که در آن آمده است که وصیتنامه خواهان "از لحاظ شرع مقدس حضرت موسی کلیم الله موضوعیت ندارد و در انتباط با موازین شرعی نیست". هیچ توضیح بیشتری در باره این نتیجه گیری داده نشده است.

۶۲ - در پاسخ به اظهارات فوق، خواهانها یک نظریه حقوقی از خاخام اعظم پیشین جامعه

کلیمیان تهران تسلیم کرده، که ظاهراً" از سال ۱۹۵۰ الی ۱۹۷۹ مستول اظهارنظر رسمی در دادگاهها و نزد دولت ایران راجع به مسایل حقوقی طبق اصول مذهب یهود بود. نظریه خاخام یدیدیا شوفت بیان می‌دارد که:

نظر به اینکه [یحیی اریه] هیچیک از وراث خود را از دارایی‌ها و ثروت خود محروم نکرده و به دلخواه خود ماترک خویش را بین ورش و فرزندان خود تقسیم کرده، لذا طبق دستور [چند کتاب و حقوقدان کلیمی]، اجرای کلیه مواد این وصیتنامه از نظر مقررات شرع یهود بلامانع و قابل اجرا می‌باشد.

۶۲ - خوانده ایرادات فنی دیگری نیز به صحت وصیتنامه مطرح کرده و اظهار می‌دارد که وصیتنامه مزبور غیرمعتبر است زیرا موضوع وصیتنامه در صفحه اول نوشته شده لیکن فقط صفحه دوم به امضای موصی رسیده است. علاوه براین، حسب اظهار، وصیتنامه فاقد مهر موصی است و تاریخ آن تغییر داده شده بدون آنکه مورد تأیید موصی قرار گیرد. خوانده استدلال می‌کند که نواقص مزبور وصیتنامه را از اعتبار ساقط می‌نماید.

۶۴ - چنانکه در بالا ذکر شد (بنگرید به: بند ۸ بالا)، دیوان طی دستور مورخ ۱۳۷۴ مهرماه [چهارم اکتبر ۱۹۹۵] از خواهانها درخواست کرد که اصل وصیتنامه را ارائه کنند تا چند روز پیش از جلسه استماع توسط خوانده وارسی شود. خواهانها در تاریخ ۱۴ اسفندماه ۱۳۷۴ [چهارم مارس ۱۹۹۶] در پاسخ اظهار داشتند که با وجود جستجوی فراوان، موفق به یافتن آن نشدند. بنگرید به: بند ۶۹ زیر. دیوان طی دستور مورخ ۱۶ اسفندماه ۱۳۷۴ [ششم مارس ۱۹۹۶] اظهار "تأسف کرد که موضوع عدم امکان تسلیم اصل وصیتنامه زودتر از این به اطلاع دیوان نرسیده بود". در جلسه استماع، خوانده اظهار داشت که توضیح خواهانها درباره علت عدم ارائه اصل وصیتنامه قابل قبول نیست و اضافه کرد که دیوان نمی‌تواند به رونوشت وصیتنامه که در سوابق پرونده موجود است استناد نماید.

ج - یافته های دیوان

۶۵ - بنابراین دیوان به این موضوع می‌پردازد که آیا خواهانها طبق وصیتنامه پدرشان، یحیی اریه، مالکیت مال غیرمنقول را کسب کرده اند یا خیر.

۶۶ - اولین ایراد خوانده به صحت وصیتنامه یحیی اریه این بود که وصیتنامه مشروط به فوت قبلی مادر خواهانها بوده است. چنانکه در بند ۵۹ بالا ذکر شد، خواهانها گواهی فوت مادرشان را تسلیم کرده اند که نشان می‌دهد وی قبلاً از فوت شوهرش درگذشته بود. در نتیجه، دیوان متقادع شده است که این پیش شرط مندرج در وصیتنامه احران شده است.

۶۷ - ایراد دوم خوانده به صحت وصیتنامه بر این اساس بود که حسب اظهار، با قوانین دین یهود منافات دارد. لیکن این اظهار تنها با یک اظهار کلی درباره عدم اعتبار وصیتنامه توسط یک مقام مذهبی کلیمی در تهران تأیید شده است. در مقابل آن، نظریه حقوقی که خواهانها گرفته اند بسیار مفصل و حاوی نظرات و آرای مستند است. دیوان ملاحظه می‌نماید که بطور کلی نوشته مزبور بیشتر قابل قبول به نظر می‌رسد و قابلیت قبول ظاهری آن از جهت مرجعیت نویسنده آن بیشتر می‌شود که سالهای بسیار، و از جمله در دوره ذیربط خاخام اعظم تهران بود. بنابراین دیوان نتیجه می‌گیرد که وصیتنامه، حسب ظاهر، با قوانین دین یهود مغایر به نظر نمی‌آید و از آن جهت، غیر معتبر نیست.

۶۸ - لیکن آنچه که برای دیوان بیشتر تردید بر می‌انگیزد این است که وصیتنامه مزبور نه در ایالات متحده و نه در ایران هیچگاه جهت رسیدگی از حیث امور حسبی به دادگاه ابراز نگردیده است. در جلسه استماع، وکیل خواهانها اظهار داشت که وکیل خانواده اریه در زمان فوت یحیی اریه توصیه کرد که وصیتنامه برای اجرای امور حسبی در نیویورک ثبت نشود و این توصیه را خانواده اریه پذیرفت، لاقل بعضاً به این دلیل که "نمی‌خواست در نیویورک گرفتار مسایل مالیاتی شود". طبق اظهار امانوئل اریه، برادر خواهانها، وی از طرف دادگاه امور حسبی نیویورک، به عنوان مدیر ترکه یحیی اریه منصوب شده بود. وکیل خواهانها در جلسه استماع اظهار عقیده کرد که از نظر ایالت نیویورک، یحیی اریه بدون وصیتنامه فوت کرده است، لیکن به عقیده وی، قانون نیویورک قانون قابل اعمال در مورد وراثت اموال یحیی اریه در ایران نیست و در عین حال تأیید کرد که موضوع تعارض قوانین در میان است.

۶۹ - عدم ارائه اصل وصیتنامه توسط خواهانها نیز تردید بر می‌انگیزد. توضیح خواهانها، که با

شهادتنامه امانوئل اریه تأیید می‌شود، این است که اصل وصیت‌نامه مزبور نزد وکیل خانواده اریه در نیویورک نگهداری می‌شده و بعد از فوت آن وکیل، به بایگانی وی دسترسی حاصل نشد. چون خواهانها نتوانستند اصل وصیت‌نامه را پیدا کنند، در صدد برآمدند که وجود وصیت‌نامه را از طریق تسلیم شهادتنامه هایی به اثبات برسانند که در سال ۱۹۹۶ توسط شهود اصلی تنظیم وصیت‌نامه یحیی اریه، امضا شده و طی آنها، شهود مزبور تأیید کرده‌اند که در سال ۱۹۷۳ شاهد تنظیم آن بوده‌اند. دیوان ملاحظه می‌نماید که هر دو شهادتنامه مزبور توسط اعضای خانواده نوشته شد، اولی توسط خانم رنه لانگزتر، مادر زن اوریل اریه و دومی توسط هری و رز آستر، والدین همسر عوزیل اریه. با آنکه قرینه‌ای در دست نیست که شهود مزبور از مفاد وصیت‌نامه یا از شهادت خود به نحوی منتفع می‌گردند، شهادتنامه‌های آنان با هیچگونه ادله اضافی تأیید نمی‌شود و راجع به وضعیت وصیت‌نامه در زمان فوت یحیی اریه در سال ۱۹۷۵، سوابق موجود در پرونده مقدار قابل ملاحظه‌ای تردید بر جای می‌گذارد.

- ۷۰ - با توجه به این واقعیت که وصیت‌نامه مزبور هیچگاه نه در نیویورک و نه در ایران به منظور اجرای امور حسبي ثبت نشد، و در نبود ادله مستقل در تأیید وجود وصیت‌نامه و نیز وجود تردید و عدم اطمینان راجع به محل و موثر بودن وصیت‌نامه در زمان فوت یحیی اریه، دیوان نتیجه می‌گیرد که وصیت‌نامه مزبور سندی آنچنان قابل استناد نیست که دیوان تصمیم خود را بر آن استوار نماید.

- ۷۱ - دیوان این موضوع را نیز مورد مذاقه و بررسی قرار داده است که آیا ادعای حاضر را به جای وصایت، باید براساس ارث تصمیم گیری کرد یا خیر. در این خصوص، دیوان ملاحظه می‌نماید که خواهانها در سراسر لوایح کتبی، این ادعا را به عنوان ادعایی مبتنی بر وصایت عرضه کرده‌اند. در جلسه استماع، وکیل خواهانها اظهار داشت که:

تصور غالب من این است که از نظر ایالت نیویورک، [یحیی اریه] بدون وصیت‌نامه فوت کرده است. در عین حال، ما معتقدیم که قانون نیویورک آن قانون حاکم که باید مورد بررسی این دیوان قرار گیرد نیست، و این دیوان باید چنین تلقی نماید که وصیت‌نامه مزبور به دیوان ارائه شده و خواهانها ادعای خود را در این جریان رسیدگی، بر مبنای آن اقامه کرده‌اند.

۷۲ - به نظر می‌رسد که مسایل حکمی و موضوعی ناظر بر وصایا در ایران از مسایل مشابه مربوط به ارث متفاوتند. در قوانین ایران، وصایا و ارث، موضوع دو رژیم حقوقی کاملاً^۹ متمایز هستند. در واقع، طبق قوانین ایران ظاهراً "انتقال از طریق وصیت نوعی جنبه قراردادی دارد، درصورتی که انتقال از طریق ارث ناشی از اجرای قانون است. بنگرید به: مواد ۸۲۵ الی ۹۴۹ قانون مدنی ایران.^{۱۰} باتوجه به این موارد تفاوت، بدیهی است که تعدادی از ملاحظات مهم راجع به ارث به دیوان ارائه نشده است، مانند: قانون حاکم بر موضوع (و ازجمله، نیزبطر بودن احتمالی قوانین کلیمیت^{۱۱})؛ چه اشخاصی طبق قانون مربوطه ارث، وارث محسوب می‌شوند؛ میزان سهم الارث هر یک از وراث؛ و قانون مالیاتی نیزبطر. بطور خلاصه، به نظر دیوان، خلاً آشکاری که در سوابق موضوعی پرونده موجود است، پرونده‌های حاضر را از پرونده‌هایی نظیر فیوچور اتریدینگ، اینک و سازمان آب و برق خوزستان، حکم شماره ۱۸۷-۳۲۵-۳ ۲۸ مردادماه ۱۳۶۴ [۱۹۸۵]، چاپ شده در ۴۶ Iran-U.S. C.T.R. 9 متمایز می‌سازد. در پرونده یاد شده، دیوان در موقعیتی بود که بتواند راجع به دعوا براساس فرضیه حقوقی دارا شدن غیرعادلانه تصمیم گیری کند با آنکه دعوا صرفاً به عنوان دعوای قراردادی اقامه شده بود. بنابراین، دیوان نتیجه می‌گیرد که توجیهی برای اینکه دعاوی حاضر بر مبنای ارث تصمیم گیری شوند وجود ندارد.

۷۳ - باتوجه به این نتیجه گیری، و تصمیم دیوان مبنی بر اینکه وصیتنامه قابل استناد نیست، دیوان نظر می‌دهد که خواهانها نتوانسته اند ثابت کنند که از طریق ارث از پدرشان، مالک زمین واقع در کرج، ایران، شده اند. بنابراین، دعاوی حاضر رد می‌شوند.

^۹ در قانون مدنی ایران، قسمت مربوط به وراثت به دو باب جداگانه تقسیم شده است، باب اول در وصایا و باب دوم در ارث.

^{۱۰} بنگرید به: قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیرشیعه در محاکم، مصوب ۱۳۱۲، که رعایت قواعد و عادات مسلمه متدالله در مذهب متوفی نسبت به احوال شخصیه و حقوق ارثیه و وصیت در آن ذکر شده است.

پنجم - حکم

۷۴ - بنا به دلایل پیشگفته،

دیوان به شرح زیر حکم صادر می‌کند:

(الف) دعاوی خواهانها به دلیل عدم اثبات مالکیت خود بر املاک مورد اختلاف رد می‌شوند.

(ب) هر یک از طرفین هزینه‌های داوری مربوط به خود را تقبل خواهد کرد.

لاهه، به تاریخ ۹ مهر ماه ۱۳۷۶ برابر با ۱۱ آکتبر ۱۹۹۷

SMR

گایتانو آرانجو-رونیتس

رئيس شعبه سه

به نام خدا

Richard C. Alton

ریچارد سی. الیسون

MHS

محسن آقامحمدی
موافق با نتیجه